

ΤΑΜΕΙΟ ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑΣ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Της κας Ελίζας Γιέτη, MBA,
Επιχειρηματικής Σύμβουλου του
Κέντρου Επιχειρηματικής & Τεχνολογικής
Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) Κρήτης

Γέφυρα μεταξύ των τραπεζών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δημιουργεί το Υπουργείο Ανάπτυξης μέσω της ίδρυσης του **Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών επιχειρήσεων**. Το έργο εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 'Ανταγωνιστικότητα'** και συγκεκριμένα στον Άξονα Προτεραιότητας 2 που αφορά στη Στήριξη και Ενθάρρυνση της Επιχειρηματικότητας.

Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.) αποτελεί Ανώνυμη Εταιρία με σκοπό, σύμφωνα με το καταστατικό του, τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρών επιχειρήσεων όλων των κλάδων, υφιστάμενων ή νεοϊδρυόμενων στην αγορά κεφαλαίων, για την προώθηση του τεχνολογικού και οργανωτικού εκσυγχρονισμού καθώς και την εισαγωγή καινοτομιών στην οργάνωση και λειτουργία των επιχειρήσεων. Το **μετοχικό κεφάλαιο** του Ταμείου ορίζεται σε **100.000.000 ευρώ**, που καλύπτεται κατά 33% από Εθνικούς Πόρους και κατά 67% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, και θα στοχεύσει στην υποστήριξη περίπου 40.000 επιχειρήσεων και στην **παροχή εγγυήσεων ύψους 2 δις ευρώ** σε μία δεκαετία.

Η δημιουργία του συγκεκριμένου Ταμείου στηρίχθηκε στα συμπεράσματα μιας ενδιαφέρουσας **έρευνας** που πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης για το ρόλο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της εν λόγω έρευνας, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 95% των επιχειρήσεων στην Ευρώπη και συμμετέχουν στο 60%-70% της απασχόλησης. Ειδικότερα για την Ελλάδα η συμβολή τους στη δημιουργία εισοδήματος και απασχόλησης είναι βαρύνουσα σημασίας, καθώς υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός μικρών και ατομικών επιχειρήσεων. Η ευελιξία που τις διακρίνει απέναντι σε κάθε λογής νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες τις κάνει ταυτόχρονα περισσότερο εκτεθειμένες σε κινδύνους και κατά συνέπεια δυσχεραίνει τη δυνατότητα προσφυγής τους στον τραπεζικό δανεισμό. Από την άλλη μεριά διαπιστώνεται δυσκολία πρόσβασης των ΜΜΕ και ΠΜΕ στην αγορά κεφαλαίων.

Σε μεγάλο βαθμό, η δυσκολία αυτή οφείλεται στην αδυναμία παροχής των απαιτούμενων εμπράγματων εγγυήσεων από τις ΜΜΕ και ΠΜΕ προς τα πιστωτικά ιδρύματα. Ακόμα και στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις αυτές διαθέτουν τα απαιτούμενα εμπράγματα στοιχεία, η κατάσταση αυτή οδηγεί σε υπερβολική και κοινωνικά μη αποδεκτή διακινδύνευση προσωπικών περιουσιακών στοιχείων των ιδιοκτητών και σε αδυναμία προώθησης της επιχειρηματικότητας. Υπολογίζεται ότι σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν περισσότερες από 600.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με εκτιμώμενες δανειακές ανάγκες ύψους 7 δις ευρώ, εκ των οποίων μόλις το 35% καλύπτεται από τις Τράπεζες (ποσοστό που είναι ακόμη μικρότερο για τις νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις).

Οι παραπάνω δυσκολίες πρόσβασης των ΜΜΕ στο τραπεζικό σύστημα καθιστά επιτακτική την ανάγκη δημιουργίας ενός νέου χρηματοδοτικού φορέα όπως είναι το Ταμείο Εγγυοδοσίας, ο οποίος θα καλύπτει το κενό που υπάρχει στην αγορά, όσον αφορά τη διαχείριση του αυξημένου κινδύνου. Το Ταμείο, το οποίο θα λειτουργεί συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά προς τις τράπεζες, στοχεύει στην ενθάρρυνση πρόσβασης των ΜΜΕ στην αγορά κεφαλαίων μέσω ενός μηχανισμού επιμερισμού του κινδύνου. Από τη λειτουργία του Ταμείου Εγγυοδοσίας θα προκύψουν οφέλη για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Οι ΜΜΕ και ΠΜΕ θα επωφεληθούν από τη δυνατότητα χρηματοδότησης που τους προσφέρεται ενώ τα πιστωτικά ιδρύματα θα διευρύνουν τις εργασίες τους στην αγορά πιστώσεων. Τα **χαρακτηριστικά** του νέου Ταμείου, εκτός της συμπληρωματικότητας,, είναι και τα εξής:

- Ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων και όχι γραφειοκρατία.
- Διαφάνεια στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων και προώθηση του ανταγωνισμού στην παροχή πιστώσεων.
- Ευελιξία στη λειτουργία του ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις αλλαγές στην οικονομική συγκυρία και τις μεταβολές στη ζήτηση.
- Προσφορά ίσων ευκαιριών προς όλες τις ΜΜΕ και ΠΜΕ που ενδιαφέρονται.
- Βιωσιμότητα λειτουργίας, δίχως να απαιτείται η χορήγηση συνεχών κρατικών ενισχύσεων.

Η απόφαση για δημιουργία του Ταμείου στηρίχθηκε και σε αντίστοιχη διεθνή εμπειρία. Οι μηχανισμοί εγγυοδοτικής ενίσχυσης των ΜΜΕ και ΠΜΕ λειτουργούν εδώ και αρκετά χρόνια με επιτυχία σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, ενώ σε πολλές από αυτές συνυπάρχουν διαφορετικές μορφές τέτοιων μηχανισμών.

Μηχανισμοί εγγυοδοσίας λειτουργούν στη Γερμανία (Deutsche Ausgleichsbank), στη Γαλλία (SOFARIS) και στις ΗΠΑ (SBA, αντίστοιχου του ελληνικού EOMMEX). Επίσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο λειτουργεί το Small Firms Loan Guarantee Scheme από το 1981.

Τα **παρεχόμενα προϊόντα** στην εκκίνηση του Ταμείου θα είναι τα ακόλουθα:

1. Εγγυήσεις σε τράπεζες για δάνεια μεσομακροπρόθεσμα

2. Εγγυήσεις σε τράπεζες για βραχυπρόθεσμα δάνεια
3. Εγγυήσεις σε εταιρίες leasing για πράξεις χρηματοδοτικής μίσθωσης
4. Εγγυήσεις σε εταιρίες factoring για πράξεις προεξόφλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων
5. Εγγυήσεις σε τράπεζες για επιχειρηματικά δάνεια στους ιδιοκτήτες, δυνητικούς ιδιοκτήτες και διοικούντες την μικρή επιχείρηση, για την απόκτηση, μεταβίβαση, διατήρηση ή επέκταση συμμετοχών
6. Εγγυήσεις σε τράπεζες για χορηγήσεις εγγυητικών επιστολών
7. Προγράμματα του Ταμείου που θα διαθέτουν εγκεκριμένους προϋπολογισμούς και θα στοχεύουν στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διασπορά των κινδύνων αλλά και την κάλυψη ενός ευρέως φάσματος οικονομικών δραστηριοτήτων.

Τα **κριτήρια που θα λαμβάνονται υπόψη** για την κατάταξη των προγραμμάτων σε κατηγορίες είναι τα παρακάτω:

- η γεωγραφική διασπορά και οι περιφερειακές ανισότητες
- ο αριθμός των απασχολούμενων ανά επιχείρηση
- το στάδιο λειτουργίας των επιχειρήσεων (υφιστάμενες ή νεοϊδρυόμενες)
- οι τομείς οικονομίας (πρωτογενής, δευτερογενής, τριτογενείς)
- οι ειδικές κατηγορίες επιχειρηματιών (γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες κλπ.)
- οι ειδικές κατηγορίες επενδύσεων (εξοικονόμηση ενέργειας, προστασία περιβάλλοντος, διεθνοποίηση κλπ.)
- οι ειδικές περιπτώσεις μεταβίβασης, εκχώρησης και συγχώνευσης επιχειρήσεων
- οι ειδικές κατηγορίες δανείων (π.χ. μικροδάνεια)
- οι ειδικές κατηγορίες κάλυψης εκτάκτων αναγκών (πληγέντες από σεισμούς, πλημμύρες κλπ.)

Οι **διαδικασίες παροχής εγγυήσεων** από το Ταμείο ξεκινούν με την παραλαβή, εξέταση και αξιολόγηση των αιτημάτων των υποψηφίων επενδυτών και υποψηφίων προς εγγύηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τις τράπεζες. Στην περίπτωση που η τράπεζα θεωρεί ότι το επιχειρηματικό εγχείρημα είναι οικονομικά βιώσιμο, ότι υπάγεται σε προγράμματα ή προϊόντα της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. και επιθυμεί για ένα μέρος του δανείου την εγγύηση του Ταμείου, τότε αποστέλλει το αίτημα με τα απαραίτητα στοιχεία στην ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. Η απάντηση της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. θα κοινοποιείται στην τράπεζα εντός 30 ημερών από την παραλαβή του αιτήματός της. Στην περίπτωση θετικής απάντησης η Τράπεζα υπογράφει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση και αποστέλλει στην ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. τους όρους της σύμβασης.

Βασική επιδίωξη της ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. θα είναι η δημιουργία ενός υγιούς χαρτοφυλακίου εγγυήσεων και ως εκ τούτου τα κριτήρια και οι όροι παροχής εγγυήσεων θα στοχεύουν στην θωράκισή της απέναντι σε κινδύνους που αναλαμβάνει. Έτσι, τα **κριτήρια παροχής εγγυήσεων** συνοψίζονται ως εξής:

- η εγγύηση θα παρέχεται σε επιχειρήσεις όλων των κλάδων, οποιασδήποτε νομικής μορφής, σε οποιοδήποτε στάδιο οργάνωσης και λειτουργίας και εμπίπτουν στον ορισμό της Ε.Ε. για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν ή θα απασχολήσουν έως 30 άτομα
- οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν έδρα την Ελλάδα για τις δραστηριότητες τους στην Ελλάδα ή το εξωτερικό
- τόσο για εγγυήσεις δανείων όσο και για εγγυήσεις σε πράξεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, στην ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. απευθύνονται πάντα οι τράπεζες, οι εταιρίες *leasing* και οι εταιρίες *factoring* και όχι οι επιχειρήσεις.
- Οι εγγυήσεις θα δίνονται σε υγιείς και οικονομικά βιώσιμες επιχειρήσεις μετά την εκτίμησή τους από τις κατά περίπτωση τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα. Σημειώνεται πάντως ότι δεν θα παρέχονται εγγυήσεις από την ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. σε επιχειρήσεις που έχουν συνεχείς ζημιογόνες χρήσεις, εκτός αν υπάρχει μελέτη βιωσιμότητας της επιχείρησης με συγκεκριμένα στοιχεία που θα τεκμηριώνουν την δυνατότητα αποπληρωμής του δανείου.

Η εγγύηση που θα παρέχεται από το ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. θα κυμαίνεται σε ποσοστό 40-70% επί του ύψους της πίστωσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις (σεισμού, πλημμύρων, πυρκαγιάς κλπ.) το ποσοστό μπορεί να ανέλθει σε 80%. Η παρεχόμενη εγγύηση για κάθε επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει για μια περίοδο 3 ετών το ακαθάριστο ισοδύναμο της επιχορήγησης των 100.000 ευρώ, ενώ η μέγιστη διάρκεια των εγγυημένων δανείων δεν θα υπερβαίνει τα 10 έτη. Τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια των τραπεζών για αγορά παγίων, εξοπλισμού και οικοπέδων θα καλύπτουν μέχρι 70% της αντίστοιχης δαπάνης εφόσον εγγυοδοτούνται από την ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. Σημειώνεται ότι το ποσό που καλύπτεται με την εγγύηση, με περίπτωση κατάπτωσης αυτής, περιλαμβάνει το ανεξόφλητο υπόλοιπο του εγγυημένου κεφαλαίου της πίστωσης κατά το ποσοστό που έχει εγγυηθεί το Ταμείο πλέον των μη καταβληθέντων τόκων αυτού, μέχρι 18 μήνες κατά ανώτατο όριο. Οι επιχειρήσεις για τις οποίες εγγυάται το ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. θα καταβάλουν σε αυτό προμήθεια, το ύψος της οποίας εξαρτάται από το ποσό της εγγύησης, τη διάρκειά της και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις της επιχείρησης. Το ελάχιστο ύψος της προμήθειας ορίζεται σε 1,5%.

Το ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε. θα βρίσκεται σε πλήρη ανάπτυξη και λειτουργία **μέχρι τον Μάρτιο του έτους 2004** ενώ στα τέλη Νοεμβρίου του 2003 ολοκληρώθηκαν οι υποδομές του.